

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-as PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:

Helyben: Félévre 6.— kor. negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— „ negyedévre 4.50 „

Felelős szerkesztő:

MÓRICZ PÁL.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-utca 2. szám. — Telefon 412.

A debreczeni egyetem ügye.

(A kormány jóindulatáról. — A debreceni egyetem biztosítva van. — Küldöttség a miniszterhez. — Érdekes kijelentések.)

Debreczen, március 31.

A városháza közgyűlési termében, Weszprémy Zoltán főispán elnöklésével szép érdeklődés mellett tartotta meg az ülést az egyetemi bizottság. A gyűlés lefolyását tudósítónk ismerteti, mi csak néhány bevezető sorban mutatunk rá, hogy nem olyan elárvult a debreceni egyetem ügye, amilyennek a Degenfeld József gróf pártja részéről feltüntetni szeretnék. Idevonatkozólag, hogy tudniillik a közoktatásügyi kormány szívében viseli a debreceni egyetem ügyét, a „Debreczen” szerdai számában becses nyilatkozatot közöltünk a nagynevű irótól, Rákosi Viktor országgyűlési képviselőtől. Ezt a nyilatkozatot fedi és megerősíti a Kovács József polgármester mai kijelentése.

— Midőn legutóbb fentjártam a közoktatásügyi miniszter urnál, mondtam a polgármester, értesíttem, hogy majd az egyetem ügyében nagyobb küldöttséggel tisztelgünk nála.

A polgármester felemlítése szerint erre felelte a miniszter:

— Szívesen látom a küldöttséget, hanem kijelentem, hogy a debreceni egyetem ügye iránt *anélkül* is a legjobb indulattal vagyok és azt előmozdítom.

Érdekes — és jellemző tünetként említjük fel Márk Endre bizottsági tagnak egy közbevágását: — Kérem, talán olyan bizalmas dolgok is merülnek fel, melyek nem valók a nyilvánosság elé.

Azt is megjegyezzük, hogy itt nem valami primadonna szoknya-ügy forgott szóban. Hanem Kovács József polgármester ismertette a debreceni egyetem dolgában megkeresett főispánok leveleit, vármegyék, városok értesítéseit . . . Kovács József polgármester szelid humorral háritotta el a kéretlen közbevágást.

— *Hisz, majd azokat ugyis elfogom hallgatni*, kérem!

A Kovács polgármester helyreigazítása tetszett is mindenkinek, egyedül közbevágó t., bizottsági tagot érintette kellemetlenül a rovására feltámadt derűtség.

Az Isten szerelmére, urak? Hová

jutunk? Ha már a debreceni egyetem ügyéből is kiakarjuk zárni a nyilvánosságot! Holott, mint napsugár nélkül nem fakad a ligetekben élet, úgy ez a nagy kérdés is *holt pontra* jut, ha a jöltájékoztató sajtó *minél többször* nem foglalkozik vele! Vajha inkább *állandó rovatot* tarthatnánk fent a debreceni egyetem kérdésében megindított mozgalmak felől!

Az érdekes ülés lefolyásáról a következőket jelenti tudósítónk:

Jelenvoltak és a gyűlés megnyitása.

Az egyetemi bizottságot Weszprémy Zoltán főispán ma délelőttre összehívta avégből, hogy a bizottság egy új tanszék felállítása iránt tegyen lépéseket. A kicsi keretből azonban a gyűlés messze kiemelkedett és lefolyása váratlanul érdekes volt.

Az ülésen Weszprémy Zoltán főispán elnökle alatt jelen voltak Kovács József polgármester, Kenézy Gyula dr., ifj. Schvarc Vilmos, Simonffy Imre, Freund Jenő dr., Márk Endre, Jászi Viktor, Ferenczy Gyula, Balkányi Miklós dr., Török Péter, Lestyán Adorján, Somogyi Pál, Roncsik Lajos, Jánosi Zoltán, Nagy Lajos, Kardos László, Burger Péter, Szentkirályi Tivadar, Vecsey Imre, Zelinger Ede, Végh Gyula, dr. Fejér Ferencz, dr. Révi Nándor.

Weszprémy Zoltán tizenegy óra után nyitotta meg a gyűlést. Jelezte, hogy az egyetemi nagybizottságnak egy új tanszék felállítása iránt kell lépéseket tennie. Nevezetesen az Öreg János nyugalomba vonulásával megüresedett tanszék annyira tul van zsúfolva, hogy szükségessé vált tanszék kettéválasztása, illetve egy új jogbölcseleti tanszék felállítása. Ezt a főiskola vezetősége úgy óhajtja megoldani, hogy a tanszékét a Kövesdy-féle alapítványból állítja fel. Az alapítvány azonban a felhasználásra bizonyos megkötéseket tartalmaz és azoknak az örökös is kifejezést adott, habár ettől eltekint, ha az egyetemi bizottság megnyugtató kijelentéseket tesz. Ennek megtételére hívta össze a bizottságot, de mielőtt az érdemleges tárgyalást megkezdénék, felhívja Kovács József polgármestert, hogy az egyetemi kérdés legújabb fejleményeit ismertesse.

A polgármester az egyetemről.

Kovács József polgármester örömmel tesz eleget a felhívásnak. Legelőször is arról számol be, hogy a múlt évben elkészített emlékirat és a deputáció ügye milyen stádiumban van. A kormányhoz menesztendő küldöttség szervezésén hónapokon át dolgozott. Az emlékiratot megelőzőleg Weszprémy Zoltán főispánnal együtt felvitték és bemutatták Apponyi kultusz-miniszternek és jelezték, hogy küldöttséget is

fognak menesztetni. A miniszter erre azt mondtotta:

— Jó, jó, ha jön a küldöttség, ez már a szokás dolga. De azt mondhatom, hogy akár jön a küldöttség, akár nem, én a legmelegebb érdeklődéssel viszem tovább az egyetemek, közöttük természetesen elsősorban a debreceni egyetem ügyét.

A küldöttség szervezésére vonatkozólag kijelentette a polgármester, hogy a vármegyékhez intézett felszólításainak nem mindenütt lett meg a kívánt fogantatja. Így:

Biharvármegye nem akarta támogatni az eszmét, mert a nagyváradi jogakadémia fejlesztésének a hive, csak többszöri levélváltás után lehetett megnyerni az eszmének a bihari főispánt és Nagyvárad polgármesterét. Békésmegye sem csatlakozott a mozgalomhoz, mert Békés a szegedi egyetem felé gravitál. Beregvármegyétől nem jött válasz. Hajdúvármegye azonban természetesen impozáns módon óhajt csatlakozni. Szatmár, Ugocsa, Miskolcz, Heves, Jásznagykunszolnok megyéből nagy számban csatlakoznának a küldöttséghez, sőt Pest-pilisolt-kiskunmegye is a legnagyobb készséggel jelentette be jóindulatát és hozzájárulását.

Miskolc és Nyiregyháza nagyon hideg választ adott, míg Máramaros azt az érdemtelen álláspontot foglalta el, hogy Kassán, Debreczenben és Szegeden csupán a jogakadémiák fejlesztessenek. Ezek dacára azonban impozáns küldöttséget lehetett volna szervezni, de Budapestről akkortájt azt az értesülést nyerte, hogy a bel- és a külpolitikai helyzet most nem alkalmas eredményes akció megkezdésére. *Most már azonban tisztul a láthatár, így inkább lehet intézkedni a küldöttség menesztéséről.*

Várákozunk még!

Weszprémy Zoltán főispán azt ajánlja, hogy a bizottság egyelőre várakozó álláspontot foglaljon el legalább addig, míg az általános helyzet javul. Azt kijelentheti, hogy a kormány a legmelegebb érdeklődéssel kíséri az ügyet. — **Kormánykijelentések vannak arra nézve, hogy egyetemnek lesznek felállítva és Debreczen is kap egyetemet.** Itt nem harmadik, hanem több egyetem felállításáról van szó. Az ne töltsön el nyugtalansággal senkit, hogy ha az állami költségvetésbe nem veszik fel az új egyetemek költségének legalább egy részét. Ez legfeljebb a válságos és sok áldozatot fölemesztő külpolitikai bonyodalmak eredménye.

A vita.

Márk Endre szerint nem helyes várakozó

Színház után „Angol királynő”.

Ma ünnepélyes megnyitás

ingyen mozi és mozgófénykép előadással a

Széchenyi kávéházban.

Tisztelettel Németh Mátyas.

álláspontot elfoglalni. A kormányt szorítani kell — mondotta, — mert ha ezt nem teszik, akkor az egész egyetemi kérdés elalszik. Indítványozza, hogy a küldöttséget indítsák föl a kormányhoz. Wessprémy Zoltán tiltakozik az ellen, mintha a bizottságban bárki elodázni akarná a kérdést.

Kovács József azt mondja, hogy a küldöttséget felküzdeni akkor lesz idején való, ha a politikai helyzet nyugvó pontra jut. Áprilisban semmiesetre sem lehet, mert a képviselőházat elnapolták és a Ház ülésései alatt lehet több minisztert ott találni és kifejezni előlük a debreceni egyetem gyors szükségességét. Legjobb lenne, ha a bizottság megbízná az elnökséget, hogy a kedvező alkalmat használja fel a küldöttség felindulására.

Kenézy Gyula indítványa.

Kenézy Gyula dr. konstatálja, hogy a debreczeni egyetem létesítése biztosítva van. A gyors kivitelre nézve azonban új ideával kell fellépni. Ilyen új idea, terv már van is, de nem lenne célszerű még részleteiben tárgyalni és többet ártana az ügynek, mint használna, ha a tervet nyilvánosságra hoznák. Indítványozza, hogy e terv tárgyalására szűkebb körű küldöttséget küldjenek ki, mely beható tárgyalás alá véve az új tervet, azt a nagybizottság elé terjesztene. E terv alapján az egyetemet meglehetősen csinálni.

Juhász Ignác: Nem lehet, hanem kell! Juhász Ignác beszélt azután. Kívánja a küldöttség felindítását. Dokumentálni kell a kormány előtt Debreczen áldozatkészségét és azt, hogy a társtörvényhatóságok közönségében is élénken él az az érzet, hogy a debreczeni egyetemet minél előbb fel kell állítani.

Burger Péter szerint nagyon is időszerű, hogy ünnepélyes ígéretet kapjunk felsőbb helyen a debreczeni egyetemre nézve. Aktuális különösen most, mikor olyan kormányunk van, mely a magasabb oktatás és Debreczen iránt meleg rokonszenvvel viseltetik.

Kardos László, Márk Endre, Jánosi Zoltán, Ferenczy Gyula felszólalása után a gyűlés elfogadta Kenézy Gyula indítványát. Az említett új tervet egy küldöttség — melybe beválasztották az egyházkerület részéről a püspököt, a főgondnokot, a város részéről a polgármestert, főügyészt és főjegyzőt — fogja kidol-

gozni és záros határidőn belül, április 20-ig munkáját betervezni a nagybizottság elé, mely ekkor fog dönteni a budapesti küldöttség dolgában is.

Az új tanszék.

A felállítandó új jogbölcseleti tanszék és a Bilkey-féle alapítvány ügyét tárgyalta a gyűlés. A Bilkey-örökösök számára az alapítványnak a tanszék részére leendő felhasználására nézve megnyugtató határozatot hozott, vagyis hogy a bizottság véleménye szerint az alapító néh. Bilkey Kővesdy intencióit az alapítványnak a tervszerinti felhasználása nem sérti, sőt egyenesen az egyetem ügyét mozdítja elő. A szóban forgó 50.000 forintos alapítvány egyébként az időközi tőkésítés útján már 138 ezer koronára szaporodott, így a tanszék terheit megbirja.

A gyűlés ezek előterjesztésével véget ért.

Hirek Szerbia felől.

A háborús bonyodalom után.

Montenegró nem békél!

— március 31.

Belgrád, március 31. A szkupstina délelőtt tíz óra óta titkos ülést tart, a melyen a kormány jelentést tett a nagyhatalmak lépéséről. Efelőtt nagy vita van. A városban olyan hírek vannak elterjedve, hogy a montenegrói fejedelem közölte a szerb kormánnyal, hogy nem helyesli Szerbia kapitulációját és megmarad álláspontja mellett. Illetékes körök megcáfolták Belgrádban ezt a hírt, a közönség körében azonban nagy az izgalom.

Az elnemt szkupstina.

Belgrád, március 31. A harmadfél óráig tartó titkos ülés után megnyitották a szkupstina nyílt ülését, melyben a külügyminiszter felolvasta azon jegyzéket, melyet a nagyhatalmak követői nyújtottak át a szerb kormánynak. A jegyzéket teljes csendben hallgatták végig és a jegyzék felolvasása után nyomban berekesztették az ülést.

Valami büzlük Szerbiában.

Belgrád, március 31. A tegnap a király elnöklete alatt megtartott minisztertanács még egyszer foglalkozott a trónörökös lemondása érvényességének kérdésével és ugylátszik arra az eredményre jutott, hogy a lemondás végleges. Szó volt a király utólagos lemondási szándékáról is. A király lemondási szándékát elhalasztotta.

Valami büzlük Szerbiában.

Ferencz József elismerése.

Bécsből jelentik:

A külügyi válságnak legjobban Ferencz József, az öreg király, örült meg. Amikor Aerenthal közölte vele a nagyhatalmak akciójának befejezését, ezt mondta a király:

— Köszönöm önnek és munkatársainak, hogy öregségemnek ezt az örömet juttatta.

A király a béke megkötésének emlékére Serajevóban templomot építtet. Sok kitüntetések várhatók.

Szerbia végleges behódolása

Megkövácsolták a békét.

Bécs, március 31. Szimics szerb követ ma felkereste Aerenthal bárót és átnyújtotta neki Szerbia válaszat. A válaszjegyzékben Szerbia elismeri az annexiót és a hatalmak határozatához képest kötelezi magát, hogy eddigi tiltakozó és kihívó álláspontjával felhagy, politikáját megváltoztatja és Ausztria-Magyarországgal szemben a jó-szomszédi viszonyt fogja fentartani. Bizik a monarchia békés szándékában s hadseregét békelétszámra visszashállítja, a bandákat lefegyverezi és a rendes hadseregen kívüli csapatalkításoknak és bandák szervezkedésének gátat vet.

Aerenthal báró örömmel fogadta a szerb követet és kifejezte előtte a monarchia békés szándékait s egyben utasította Forgách osztrák-magyar szerbkövetet, hogy a monarchia állás-

A keserű óra.

— Barátom! — szólt Sermaines asszony édes mosolylyal — végtelenül boldog vagyok, hogy önt közelemben tudom e hosszú napokban, e csendes házban, távol Párizstól és a világtól! Ebben a pillanatban, midőn asszonyi pályafutásom véget ért, midőn a „koros hölgyek” sorába léptem, vidám és jókedvű vagyok. Az, ami más nőket megrémít, gyönyörrel tölt el engem és rózsás színben látom a csendes jövőt. Szükséges, hogy mi minderről beszéljünk.

Daligny ur nem felelt. A kertben ültek, egy virágzó hársfa alatt, melynek illatát az alkoonyi szellő szertehordta. A már-már lebukó nap sugarai aranyban fűrésztörték a kert bokrait.

Berthe de Sermaines letört egy galyat s azt belefűzte szép ősz hajába. Azután így szólt:

— Valamennyi férfi közt, akit ismertem, ön volt hozzám a legjobb szívvvel. Ön igazi fivérem volt. Mindig tanácsot, vigasztalást, enyhülést találtam önnél. Ön jó volt hozzám.

A férfi tagadó mozdulatot tett.

— Miért beszélünk erről. Ez csak rokonszenvem jele volt, édes barátom.

Az asszony mosolygott.

— Igen, tudom. Ön most el akarja velem hitetni, hogy önzésből cselekedett. Végre is, ön mindig ugyanaz marad, aki volt akkor is, mikor férjem mellett szenvedtem, majd később,

özvegységem idején. Akkor sokan rajongtak körül... de lássa, mindez nem okozott nekem akkora örömet, mint az ön barátsága. Önről bizonyos voltam, hogy utógondolat nélkül a barátom. Ön nem kívánt engem birni. Ezért viseltetem ön iránt bizalommal s ez az oka annak, hogy magamhoz hívtam...

A férfi újra tagadó mozdulatot tett, de az asszony nem vette észre.

— Igen, — folytatta — én szép voltam, nagyon szép. Ötven éves koromban már jogom van beszélni erről, a nélkül, hogy nevetségessé válnék. Sokan néztek reám a vágy tekintetével. Imádták a szobrot, melynek tartalma én voltam. Ön nem a külső mezt szerette, hanem a tartalmát. S ez az, ami engem most is megelégedéssel tölt el és a miért hálás vagyok önnek!

— Nem akarom megzavarni az ön nyugalmát, — felelt komolyan Daligny — de fel kell önt világositanom egy tévedésről. Nem tudnám elviselni, hogy másnak tudjon, mint amilyen vagyok. Én igenis szerettem önt, — úgy, mint a többiek. Ez az oka, hogy sohasem közeledtem más nőhöz. Én is ötven éves vagyok, én is beszélhetek a nélkül, hogy nevetségessé legyek...

— Oh! — szólt Sermaines asszony.

Rátékkintett barátjára. Halvány volt s csak ajka vonaglott lázasan.

— Ön erről sohasem szólt nekem, — hebegte a nő.

— Mert így tartottam helyesnek.

— Miért?

A férfi ráemelte tekintetét, azután szomorúan így szólt:

— Hogy egykor emlékezetében ezt az alakot játszhassem, s hogy különbözhessem a többitől.

Az asszony sirni kezdett.

— Oh, ha ezt tudtam volna! De én meg voltam róla győződve, hogy ön csak lelkemet szereti... hogy ön csak barátságomat kívánja! Nekem ki kellett volna erőszakolnom a valóságát és boldogok lehettünk volna mindketten! De most már késő!...

— Csendesedjék, az égre kérem! — szólt csitítva Daligny.

Az asszony megragadta a férfi kezét.

— Most már igazán nem adhatok önnek mást, mint barátságot. Te léssz most már egyedüli barátom a világon... Egymás mellett fogunk élni s minden gondolatom a tied lesz. Akarod?

— Ha te akarod, igen, — felelt halkan a férfi.

És arcához szorította a nő könyáztatta arcát, Ajkaik találkoztak s az első csók édes-sége belevegyült a szomorú óra minden keserűségébe.

A Kossuth-szállodát, összes helyiségeit

a mai kor igényeinek megfelelően átalakítottam és berendeztem. És ma, 1909. április hó 1-én este ünnepélyesen megnyitom. — Kitűnő jó magyar konyha, egész éjjel meleg ételek. Tisztán kezelt italok. Olcsó szobák. Előzékeny kiszolgálás. Vilányvilágítás. Elsőrendű zenekar. A n. é. közönség pártfogását kérve, maradok tisztelettel:

KLEIN JÓZSEF, tulajdonos.

pontját Belgrádban körvonalozza és a szerb jegyzékre a választ adja át.

Belgrád, március 31. A csapatokhoz behívott összes tartalékosokat hadügyminiszeri rendelettel hazabocsájtották.

Bécs, március 31. A szerb kormány jegyzékére a monarchia kedvező választát Forgách gróf holnap fogja átnyújtani Belgrádban. Ezzel a szerb válság véget ért.

Kereskedelmi szerződésünk Szerbiával.

Budapest, március 31. A Szerbiával való békés megegyezés következtében, most már a vámháborút is igyekeznek elkerülni. Erre vall az alábbi félhivatalos jelentés.

Miután a szerb szerződésre vonatkozó megegyezés létre nem jött és így a legnagyobb kedvezményes elvámolás nem eszközölhető, másrészt alapos a kilátás arra, hogy a megegyezés a legközelebbi napokban perfect lesz, a kormány utasította a határvámhivatalokat, hogy a Szerbiából érkező árutak raktárba helyezték. Ha pedig azonnali elvámolás követeltetik, akkor az autonom vámtarifa szerint járó összeg biztosítása mellett adják ki. Lehetséges, hogy a megegyezés még holnap estig létrejön, akkor ez az intézkedés hatályon kívül helyeztetik és a legnagyobb kedvezményes elvámolás fog alkalmaztatni.

Belgrád, március 31. Forgách János gróf nagykövet ma este meglátogatta Milovanovicsot és vele kereskedelmi politikai kérdésekről tárgyalt.

Lemondott szerb tiszték.

Belgrád, március 31. A második lovasezred tisztjei értesítették a királyt, hogy a legutóbbi események hatása alatt leteszik rangjukat. Azt hiszik, hogy a példát más helyőrség is követi.

Gyorgye halálát csókol...

Hösi halálra vágyik!

Uszítja a komitácsikat!

— március 31.

Gyorgye herceg — mint a közbeszédbeli Schlézinger! — nem hagyja magát. Legujabban *hösi halált* akar halni. Uszítja a komitácsikat. Gyorgye herceg tényleg nem hagyja magát, ugyanis ma Belgrádból azt telegrafálják, hogy tegnap igen sok diák, komitácsi, önkéntes és több bandavezér gyülekezett össze Belgrád egyik utcájában. *Félóra alatt vagy háromezer ember volt együtt, háromnegyed részben komitácsi, de volt közöttük sok albán is.*

Némán állott a tömeg és várni látszott valakit. Tizenegy óraker megjelent közöttük Karagyorgyevics György herceg polgári ruhában. A tömeg frenetikus éljenzéssel fogadta a herceget, aki egynehány bandavezért *csókkal* üdvözölt, szemmeláthatólag meghatódva a lelkes üdvözlésben.

Egy öreg bandavezér tüzes beszédet tartott, hangsúlyozva, hogy eljött az

idő, *mikor vagy győzni kell, vagy meghalni a hazáért.*

Erre a nép a „Halál légiója“ himnuszát kezdte énekelni, majd Karagyorgyevics György a következő beszédet mondotta:

— Testvéreim! Most lettem csak igazán szabaddá. Elvetemedett emberek, akiket a mi halálos ellenségeink fölingereltek ellenünk, azt akarták, hogy gyilkos színében tűnjék föl s így megszabaduljanak tőlem. Testvéreim, én ártatlan vagyok! (Dörgő éljenzés.) Azok sorába lépek most, akik, ha kell, életüket adják a hazáért és királyért! Inkább haljunk meg a becstülettel, bombával, a kezünkben, mint sem szegyenben és gyalázatban éljünk: Mától fogva a tiétek vagyok! Éljen a halál! . . .

A herceg szavait leirhatatlan lelkesedés követte. A komitácsik és bandavezérek összelelkeztek vele és megcsókolták. György pedig ősi szokás szerint csókkal illetett egy halálfit, jeléül annak, hogy el van szánva a halálra s bátorságának szimbolumaképpen egy csepp vért ivott . . .

A jelenlevő nők virággal halmozták el a herceget s midőn elmenni készült, egy tanítónő az összes szerb nők nevében köszöntötte, mire Gyorgye a következőket felelte:

— Amint atyám 1875-ben Bosznia szabadságért harcolt, úgy fog az ő fia is a szabadságért küzdeni.

Európában nem lesz béke! Ezért jótáll az a harmincezer önkéntes, akik sohasem fognak belenyugodni abba, hogy Bosznia és Herzegovina függetlenségét elárulták.

Éljen a szabadság! Éljen Bosznia! Le a szabadság zsarnokaival!

Megjegyzendő, hogy a tömegben Szerbia értelmisége is képviselve volt. Ezért mondjuk mi, hogy valami büzlik, még mindig büzlik Szerbiában.

A vízvezetési kutak.

Van viz bőven!

Debrecen, március 31.

A vízvezetési bizottság ma délután Kovács József polgármester elnökle alatt ülést tartott. Jelenvoltak Körner Adolf tanácsnok, Aczél Géza főmérnök, Roncsik Lajos főszámvevő, Debreczeni Jenő gázgyárl igazgató, továbbá Vinnay Géza és Váradai Géza műszaki tanácsosok, Rádi István kulturmérnöki kiküldött és dr. Fejér Ferenc és Tóth István bizottsági tagok. Az ülés egyedüli tárgya a főmérnök jelentése volt a vízvezetési kutak állapotáról.

Aczél Géza főmérnök bejelentette, hogy a *vállalkozó Törzs és Ormai cég a kutakkal elkészült s azokban jelenleg a szivattyuzás folyik.*

Dr. Fejér Ferenc bizottsági tag kérdést intézett a főmérnökhöz, hogy mikor vehetők üzembe a kutak? Mert úgy tudja, hogy április elsejéig azoknak üzemképeseknek kell lenni!

Aczél főmérnök megnyugtatta a bizottsági tagot, hogy a kutak mielőbb üzemképesek lesznek, bár a vállalkozók egy keveset késnek a munkával, de a kötbér kényszeríti őket a dolog mielőbbi keresztülvitelére. A mostani szivattyuzás

vesz temérdek időt igénybe. A főmérnök indítványt is nyújtott be, melynek alapján kimondta a bizottság, hogy a napokban meghívja Farkas Kálmán miniszteri osztálytanácsost, hogy vele a szivattyuzás módozataira s így a munka mielőbbi véghezvitelére vonatkozólag tanácskozzék.

A vízvezeték-ügyi bizottság ülése Aczél Géza főmérnök Fejér Ferenc bizottsági tag- és Rády István kulturmérnökkel kikocsizott a köntösgáti kutak megtekintésére.

Megtekintették a szivattyuzást, csatornázási munkát és a főmérnök kijelentése szerint a fogyasztáshoz szükséges vízmennyiség bőven biztosítva van. Mert a napi fogyasztásra nemcsak 5000, hanem 8000 négyzetméter vízmennyiség is teljesen biztosítva van.

Szóval, a régi huzódó nagy ügyben, közeledünk a kivitelhez. A vízmennyiséget gazdagon biztosítják a köntösgáti kutak.

EGYHÁZ, ISKOLA.

Uj adókulcs a református egyházban.

Egyházközségi közgyűlés.

Debrecen, március 31.

A debreczeni református egyház-községi közgyűlése ma fejezte be a parochiális körök szervezésének nagy munkáját. Ma már végeztek a legkeményebb dióval, az adókulcs megállapításával is. Névszerinti szavazással és mindössze nyolc szavazattöbbséggel fogadták el az eredeti javaslatot, mely az egyház felszaporodott szükségleteinek fedezésére 10 százalékos egyházi adót proponált.

A javaslatnak, melyet elsősorban már a presbyterium is elfogadott, nagy ellenzéke volt, mely ugyancsak nagy erővel vonult fel és csaknem leszavazta a javaslatot, melynek minden sorát pedig az egyház szoros érdeke diktálta. Az új adókulcsban a legnagyobb szociális követelmény érvényesül, mert eddig volt egyházi adómaximum is, ez pedig most el lett törölve.

Eleddig ugyan 30 koronánál feljebb nem emelkedhetett az egyházi adó és így aztán a leggazdagabb emberek viselték a legkényelmesebben a terhet.

Az egyházközség a szükségszerű adóemeléssel különben a két rossz között a kisebbiket választotta. Ha az adóemelés miatt például a tanítók fizetésrendezését és más dolgokat nem csinálja meg az egyház, akkor a törvények értelmében, hogy mást ne is említsünk az egyháztól az állam elveszi az iskolákat, a várossal községi iskolákat csináltat és végeredményben a polgárság nagyobb községi pótdadót fizet. Szerencsére ezek az állapotok nem következnek el, mert az egyház vezetősége megelőzte a veszedelmet és az egyház tagjainak csekély megterhelése árán fejleszti, régi nagy fényét visszaadja a debreczeni ref. egyháznak.

A közgyűlés lefolyásáról egyébként tudósítónk a következőket jelenti.

MAROSY női-divat terme

Szent-Anna-utca 2-ik szám.

Tisztelettel értesíti a mélyen tisztelt hölgyközönséget, hogy bevásárlási utjából haza érkezett. Miért is mint a legkényesebb igényeknek meg-

felelő raktárát a hölgyközönség figyelmébe ajánlja.

Az ülés kezdetén.

Fél négy órakor nyitotta meg Dicsőfi József lelkészelnök a gyűlést. — Jelzi, hogy a gyűlés határozatképes és most tárgyalás alá azok a javaslatok kerülnek, melyek a törvény értelmében az egyházközségi közgyűlés elé tartoznak, de a múlt közgyűlésen a tagok részvétele miatt nem voltak tárgyalhatók. A múlt gyűlésen a parochiális rendezés kapcsán már elfogadták az új két templom építéséről és a lelkészek fizetésrendezéséről szóló javaslatokat. Most a többi javaslatok következnek.

Az új állások.

Legelőbb az új énekvezéri állások szervezését tárgyalták.

Somogyi Pál főjegyző előterjesztette, hogy a két új énekvezéri állást, valamint a Kossuth-utcai énekvezért évi 2000 koronával, a két régi belvárosi énekvezért évi 2500 koronával fogják díjazni a presbyterium végzése szerint. A javaslat ellen Harsányi Imre szólalt fel, azt indítványozva, hogy minden kántornak egyforma fizetése legyen.

Somogyi Pál felvilágosító szavai után azonban a közgyűlés nagy többséggel az eredeti javaslatot fogadta el. Ugyanígy volt a központi anyakönyvvezetés ügyével is. A közgyűlés Illyés János ellenezésével szemben megszüavazta az eredeti javaslatot, mely szerint központi anyakönyvvezetői állás lesz szervezve 1600 korona fizetéssel és 400 korona lakpénzzel.

Teljesen egyhangulag fogadta el a közgyűlés a négy vallásitanítói állás felállítását. Ezeknek évi fizetése 2400 korona lesz. Kötelességük az idegen iskolákban a református vallás tanítása és a kertészekben való istentisztelettartás.

Az adókulcs.

Ezután következett a közgyűlés legfontosabb tárgya, az adókulcs megállapítása. Dicsőfi József kifejtette, hogy az adóemelés természetes folyamánya az eddig megszavazott szükségleteknek. A presbyterium által kiküldött küldöttség lelkiismeretesen kutatta azokat a forrásokat, hogy miként lehetne fedezetet találni a szükségletekre, de kisebb adókulcsot nem ajánlhatott anélkül, hogy ne kockáztassa azokat a nagy alkotásokat, melyeket az egyház most a törvény értelmében megépít.

Többek felszólalására Somogyi Pál főjegyző széleskörű felvilágosításokat adott. — Kezdte a személyi adón, aztán arról beszélt, hogy az egyház eddig mily adókulcsot alkalmazott. 1869-től 1876-ig 10, 1876-tól 1880-ig 5 százalék volt az egyházi adó. — 1880-tól kezdve három százalék volt, de éppen az adózás ily csekély mértéke idézte elő azokat az állapotokat, melyek miatt most fel kell emelni 10 százalékra az adókulcsot. Ha az új adókulcsot léptetjük életbe, voltaképpen csak azt fizetjük, ami 1875 óta a zsebünkben maradt. Egyébként, aki megváltotta a közalapot, annak adójába a váltságnak öt percentjét betudják. Az öt, vagy több gyermekkel bíró családapák kedvezményes adót fizetnek.

A szavazás névszerint történt. — Igennel szavazott 47, nemmel 39. Az új adókulcsot tehát nyolc szavazattöbbséggel az elnök törvényerőre emelkedettnek jelentette ki. Az eredmény kihirdetése után Simonffy Imre gondnok mondott lelkesítő beszédet, annak adván kifejezést, hogy a jó reformátusnak nem szabad visszariadni, ha egyháza érdekében áldozatot is kell hozni. Ezzel a közgyűlés véget ért.

A „Debreczen“ olvasóihoz.

Még néhány napunk van hátra március hónapból. Nehány nap multával, április havában, a lapnak új évnegyede közeledik.

Ez az új évnegyed, úgy lehet világtörténelmi nagy események elé állítja a nemzetet, tehát szükség van olyan újságra is, mely szószátyárkodással nem ugratja a közönséget. Lelkiismeretesen világít rá a tényekre. Az igazsá-

got keresi. Nem félvezeti, hanem alapos és széleskörű híradásaival, elsőrangú forrásokból merített cikkelyeivel tájékoztatja a közönséget.

Külföldi, mint belföldi tudósításaink hitelesek és eredetiek. A helyi riportra is a legnagyobb súlyt fektetjük, emellett keressük az összeköttetést a komoly hírszolgálat dolgában lehetsé- sen elhanyagolt vármegyei körökkel is.

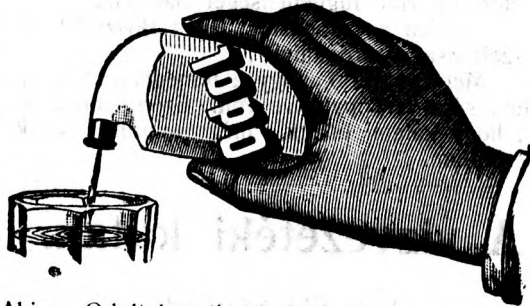
Debreczen város gazdasági, társadalmi életének emelése a szentcélunk. Emellett nem hanyagoljuk el a tudományos, művészeti és irodalmi törekvéseket sem, sőt ezeknek a kívánságoknak a művelésére is igyekezünk kiválóbb munkatársak gárdáját tömöríteni.

Gyorsan és részletesen dolgozzuk fel a napok eseményeit is.

Politikailag és meggyőződésünkben a függetlenségi és 48-as Kossuth-párt katonái vagyunk. Többet nemis mondunk, minthogy jókatonához illő hűséggel, férfiassággal küzdünk érte. Azért is arra kérjük szerkesztőségünk és lapunk minden barátját, hogy mind a magok részéről továbbra is támogassák, másrészt előfizetők toborzásával is terjesszék lapunkat, mely utóvégre is Magyarország, mint Debreczen város legnagyobb, pártjának az újságja; mivel pedig a párt erejét az újság fejezi ki, az újság sorsát ezért köteles lelkén viselni a pártnak minden igazán hű tagja.

Részlet kérdés, ugyan, de sokakat érdekelhet, hogy április hónap végével új regény közlését kezdjük meg, amely megkapó, lekötő módon mutatja be a híres kádorforgató lovagnak, Cyrano de Bergerac-nak kalandos életét, küzdelmeit.

Midőn még azt is megjegyezzük, hogy a lap negyedévi előfizetési ára csekély 3 korona helyben és 4 k. 50 fillér vidékre, bezárjuk az írást. Szerkesztőség, mint kiadóhivatal nevében jóindulatu és lelkes támogatásukat kérjük.

Aki az Odolt következetesen mindennap használja, az a tudomány mai állása szerint a képzhető legjobb fog- és szájápolást gyakorolja.

HIREK.

Ülésezik a színügyi bizottság.

— Jó mulatást urak! —

Debrecen, március 31.

Ha van valami a földtekén, úgy a politika, meg a színház az, amelyhez mindenki hozzáértőnek képzei magát. A valóságban pedig nem irigylendő annak a színigazgatónak a sorsa, aki egy ilyen, a „helyzet magaslatára emelkedett“ színügyi bizottságnak az atyai védnöksége alá került.

Minden tisztelet adassék meg a kivételeknek, de a színügyi bizottság tagjainak egyrésze már olyan, hogy az özönvízelőtti felfogását, megkedvelt primadonnáját, kóristakisasszonyait mind a nagyközönség érdekeinek ürügyével tolja a direktor nyakába. Ugy, hogy aztán a szegény direktor, csak hogy mindenkinek kedvét töltsé, bizonyosan nem fukarkodik az ígéretesekkel! De jaj neki! Ha kegyét veszíti a papirberkek és ligetek legfőbb csőszeneinek, Gonosz Pistáinak, mert ekkor az operetből is tragédiát fujnak fel az illetők.

Ma is szemtanui voltunk egy ilyen vész-bizottsági ülésnek. Hogy az igazgatót csápolták, hagyján! Hozzátartozik az igazgató üzletéhez. Hanem művészeti kérdéseket ilyen bárdolatlan hangon tárgyalni! Művésznőket, nagymultu művészeket ilyen kegyetlenül lesajnálni, talán mégis sok a t. bizottsági tagok részéről is? Bizony nem válik hasznára az ügynek!

Nem válik dicsőségére a bizottságnak, melytől utóvégre több indokot, kevesebb személyeskedést várhatnánk el, sőt választékosabb hangot is a bírálatok leadásánál?

Amiket pedig ezeknek előrebocsátása után a debreczeni hírnévre tekintettel elmondhatunk, itt közöljük az erősen meghuzott tudósításból.

Kovács József polgármester elnökölt, jelen voltak Vecsey Imre főjegyző, dr. Tóth Emil aljegyző, Domahidy Elemér, Komlóssy Dezső, Komlóssy Arthur, Márk Endre, Kernhoffer József, Szilágyi Imre bizottsági tagok és Zilahy Gyula színigazgató.

A múlt ülés felolvasott jegyzőkönyvének tudomásul vétele után, a színház átalakításának előkészítésére kiküldött bizottság elnökévé, a szabadságot Oláh Károly tanácsnok helyett, Vecsey Imre főjegyzőt kérték fel s egyuttal a jelentéstételre kitézött harminc napi határidőt még harminc nappal toldották meg.

Komlóssy Arthur az „Erdészlány“ című operettet tárgyalta le, mert gyalazza a magyart! Többek hozzászólása után utasították az igazgatót, hogy meghuzva adja elő a darabot.

Komlóssy Dezső arra szólította fel az igazgatót, hogy mielőbb játszatassa le a bérleteket.

Majd a hátralevő idény műsorát terjesztette elő Zilahy. E műsoron több premiére és reprise szerepel. Az Atalanta, Baba, Dollárkirálynő, Carmen, Traviata, Paraszbecsület, Bajzók, Rigolettó, Felhő Klári, Cornevillei harangok, Hortobágyi virtus, Hivatalnok urak, Király, Vig özvegy, Tót leány, Figaró házassága, Szép Gárdfsta, Meztelen asszony, a kivándorlókat sorolta fel a vendégjátékokkal. Itt különös éles hangú nyilatkozatokat hallottunk, amely már szinte a személyeskedésig fajult. Komlóssy Dezső és Arthur, Domahidy Elemér, főbbképen Márk Endre voltak a szóvivők. A Szilágyi Imre emelkedett hangú felszólalása egész kivált ebből a csiklandós hangözönből, melynek során utasították az igazgatót, hogy elsőrendű fővárosi, avagy vidéki vendégszereplőkről gondoskodjék, hogy kiengesztelje a közönséget azon sok ígértet be nem váltásáért, melyet Zilahi tett — mint azt egyik bizottsági tag elég zafosan megjegyezte. Ezen vendégszereplőket köteles az igazgató a tanácsnak bejelenteni négy nappal az előadás előtt.

A szerződés szerint be kellett volna mutatnia az igazgatónak az újonnan szervezett társulat névsorát is; ámde az igazgató egy régebbi színházi bizottsági határozatra támaszkodva ezt nem tette, csupán jelezte, hogy társulata általában megmarad s a távozó két primadonna helyére szerződötett új primadonnák szerződéseit és arcképeit is bemutatta. (Szilassy Etel és Bárdos Irma ezek az új tagok!) A bizottság Zilahy Gyula válaszával nem elégedett meg s kötelezte, hogy a tagok névsorát öt nap alatt mutassa be.

Az igazgató három kérvényét látta el ezután a bizottság javaslattal. Az egyik az olasz operaénekesek jövedele alkalmával a helyáraknak 25 százalékkal való felemelését kérte; ezt megadták, mivel a bérlőket nem érinti. A másikat, a szubvenció bennmaradt részének kiutalását, elhalasztották. Nem engedélyezték az egyes bérleteknek vasárnapi napra való áttételét sem.

Az ülés fél hét órakor véget ért a polgármesternek a helyzetet jellemző jókívánságával:

Kész ablakok
állandó nagy raktára.
Képek bekeretezését
izléses kivitelben,
legolcsóbb árban elvállalja

Blattner Gyula

DEBRECENBEN,
PIAC-UTCA 69. SZÁM,
Megyeházával szemben.

Épület és diszmű ÜVEGEZÉSI VÁLLALATÁT

ajánlja az
építész és építettő urak
szíves figyelmébe.

— Jó mulatást kívánok, urak!
Hát csakugyan eredeti kis mulatságok is ezek a színügyi bizottsági csatározások.

Az utolsó Fillér-estély.

Estély az állomáson.

A Vasutas Otthon elnöksége által rendezett Fillér-estélyek idején a nagyszabású estély fogja lezárni, melynek idejét április 3-ára tűzte ki a rendezőség. Minthogy a kör saját helyiségei immár szűknek bizonyultak az óriási érdeklődéssel szemben, az estély színhelye ezúttal is a nagy állomás I—II. osztályú éttermeinek összes helyisége leendő.

Az estély műsora ezúttal kivételesen szépen alakult ki, mert minden egyes zenei számot művészi képzettségű erők töltenek be.

Ez alkalommal fogunk gyönyörködni Mórász Sándorné urnő, a legkitünőbb Liszt-játékosoknak nyilvánosan már rég nem hallott művészetében, valamint a bájos Skornyák-nővérek csodaszép táncában.

Egy fiatal ügyvéd remek gordonkaszámokkal, egy szatmári mérnök tüneményes hegedűjátékkal, két helybeli ifjú gyönyörű énekhegedű kettőssel járul a műsor gazdagításához.

Azonkívül lesz kacagtató felolvasás és szavalat is. A részletes műsornévtárat holnap hozzuk.

— **Az újmenház gondnok.** A belügyminiszter leiratban értesítette Wessprémy Zoltán főispánt, hogy a debreczeni állami gyermekmenhely gondnokaként Mészáros Ödön pénzügyminiszteri számtisztet nevezte ki. A menhely újgondnoka már e napokban leteszi a hivatali esküt.

— **Debreceniek sikere — Nyiregyháza.** A debreceni Zenekedvelő Társaság hétfő esti nagy sikerének híre gyorsan eljutott Nyiregyháza és az ottani közönség nagy érdeklődéssel várta a Bessenyei-kör keddi esti hangversenyét. A Debrecenből érkező művészeket és vendégeket előkelő közönség várta a nyiregyházi vasuti indóháznál, ahonnan a városnégyes fogatán Majerszky polgármester szívélyes üdvözlése után a hangverseny színhelyére, a Korona-szállóba hajtottak. A Korona-szálló nagy díszterme zsufozásig megtelt intelligens közönséggel, élükön gróf Vay Gábor főispánnal és a katonatiszti kar csaknem teljes számmal. A hangverseny a legnagyobb ünnepélyesség kereteiben folyt le, amelyből bőven kijutott az összes szereplő művészeknek, főleg a debrecenieknek. A műsor egyes számait dr. Vietorisz József szavalata, G. Kertész Ella és Göth Sándor művészi előadása, Wessprémy Andor bravuros hegedűjátéka, Dienzl Oszkár simulékony zongora kísérete és P. Nagy Zoltán hangulatos, pompás technikájú zongorajátéka töltötte be. Wessprémy Andor hegedűjátéka, amely a kitűnő akusztikájú teremben még sokkal jobban érvényesült, elragadta a nyiregyházi zeneértő közönséget. — Különösen biztos technikájával és a hangok érzéstartásával ért el nagy hatást. — Hangverseny után a vendég művészek tiszteletére a késő éjjeli órákba nyúló bankett volt, a tósztok hosszú sorozatában éltették a magyar zeneművészetet és a két szomszéd városnak a zene kultiválására egyesült testvéregyesületét, mely e két hangversennyel is dokumentálta együtvértartozását. A hangversenyen jelen volt Wessprémy Zoltán főispán a feleségével.

— **Az utszéről.** Kovács Gyula alispánt is meghívta Rákosi Viktor országgyűlési képviselő, hogy társuljon vele, midőn a debreczeni Kossuth-dalárda husvét második napján megkoszorúzza a nánási Kossuth-szobrot, együtt randuljanak ki a vendégszerető hajdúvárosba.

Kovács Gyula szereti a hajdukat, szereti a magyar barátságot is, a hazafias ünnepeleknél is mindig elől jár, ám most mégis — *nemet mondott* . . .

Node, nem a Kossuth Lajos emlékének ünneplésétől ijedt meg Kovács alispán. Ezt azért jelentjük ki, hogy meg ne gyanúsítsák a básmagyarok! Mert éppen a jó magyar virtus ápolgatása miatt nem utazik ki Nánásra.

Már csak kimondjuk: husvét második napjára esik — *Gyula napja!* Ezért marad itthon a vármegye alispánja, kinek az uriházát ilyenkor az egész megyéből felkeresik a tisztelői, barátai.

Fent a főispáni lakás egyik termében sok koszoru, sok selyemszalagos bokréta illatozik szép sorba rakva. Politikai szerepléssel nem igen szerezhetni ma virágokat. Annál több a töviskje.

A fiatal Wessprémy Andort, Hubay mester kedvenc tanítványát tüntették ki ezekkel a virágokkal, a fiatal hegedűművész játékától lelkesített hallgatók. Wessprémy Andor művészsikerei között bizonyosan fog sok elismerést, sok koszorút szerezni, hiszen Hubay mester maga bizik a fiatal mesterhegedűs fejlődésében és tüneményes képességében. Hanem azért ezek az első koszorúk, a nyilvános művészszerelés első elismerései mégis a legkedvesebbek maradnak. Egyszer fiatal a művészember is.

— **Nincs tandíj többé!** A közoktatásiügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, amely intézkedik arról, hogy az állami elemi iskolákban ez évi szeptember elsejétől fogva nem kell tandíjat fizetni. (Ekkor lép ugyanis életbe az ingyenoktatásról szóló törvény.) Az 50 filléres beirattási díjat azonban mégis meghagyják. Akik szegénységüket igazolják, azoknak *elengedik* a beirattási díjat is. A miniszteri rendelet arról is intézkedik, hogy a beirattási díjakból befolyó összeget hova fordítsák. *Tanítói könyvtárakat fognak belőle létesíteni.* A rendelet részletesen megállapítja, hogyan kell ezeket a könyvtárakat szervezni.

— **Debreczeni sertésvásárok.** A földmivelésügyi miniszter értesítette a polgármestert, hogy a debreceni sertésvásár jogát április 1-től július 1-ig ismét engedélyezte. Szóval a rendes vásárokat ismét megtarthatják.

— **Szökés a rendőrség fogházából.** A rendőrség büntügyi osztályán ma reggel nagy sürgős-forgás volt. Az izgalmat az idézte elő, hogy a rendőrségi fogház egyik feltűve őrzött lakója, a legvakmerőbb módon megszökött. Fekete Mitrunak hívják a vakmerő fickót. Egy magán cellában volt bezárva. Az elmúlt éjszaka a cella ajtaját kifeszítette és a fogházudvaráról hét méter magas kerítés megmászásával kijutott a Szent Anna utcára. A szökést sem az utcán, sem lent a fogházban nem vették észre és csak reggel jöttek rá, hogy Fekete Mitrunak se híre se hamva. Fekete Mitrut egyébként nem kevesebb, mint 14 betöréssel lopással és rablással van vádolva. A múlt hónap végén itt Debreczenben egy Bercsenyi-utcai kis szatócs boltban rabolta ki a pénzesfiókot. Ekkor elfogták, de a rendőr kezéből is megszökött. A fogházból való szökése már a harmadik bravúrja. A múlt hónap elején egy járásbírói tárgyalásra hozták be a csendőrök, de a járásbírói tárgyalásról is megszökött. Érdekes, hogy a rendőrség kihágási bíróját a városba való visszatérésért harminc

napi fogházra ítélte. Ezt a büntetését töltötte le és a harminc nap éppen ma járt volna le. Igen ám, de a rendőrség nem bocsátotta volna szabadon, hanem ma este átadta volna az ügyészségi fogháznak, ahol pár évi büntetés várakozott rá a különböző lopásokért, betörésekért. Ez elől szökött meg Fekete Mitru, kit most országszerte keresnek.

— **Remek választék jó mosó zefirekből** (férfi ingre és női bluzra) *kartonokból, batisztokból. Gyönyörű szövet, csipke, tüll, függönyök és torok, ágy- és asztalterítők. Kókusz lábtörölők. Divatos harisnyák és zsebkendők. Nyári paplanok, fürdő-köpenyek, fürdő-lepedők és egyéb tavaszi és nyári cikkek. Férfi, női és gyermek kész fehérművek. Menyasszonyi kelegyék Kardos Lászlónál Debrecen, Kossuth-u. 9. Alapított 1831. Telefon 113.*

— **A szőlősgazdák figyelmét** felhívja a szőlő és bortermező szövetséget igazgatósága, hogy a „Novator” szőlőmolyirtó gép működését a Novator-betéti társaság képviselője Tolvay János ur Budapestről szombaton, április 3-án délután mutatja be a szőlőtelepen, Gyülekezés a Közgazdasági banknál háromnegyed 4 órakor.

— **Aki egészségére vigyáz, igyék hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt fél pohár természetes Ferencz József-keserűvizet.** A tudományos világ legkiválóbb férfiai maguk próbálták ki és a leghatásosabb, legkellemebb hashajtónak nyilvánították. Ezen valóban jótékony hatású és olcsó természetes gyógyviznek egy háztartásban sem szabadna hiányoznia. A „Ferencz József”-keserűvizet minden jobb fűszer-üzletben és az összes gyógytárakban árusítják.

— **A nátháról.** Azon általánosan elterjedt nézet, mintha a nátha egészséges volna és hogy egy hatalmas nátha egyéb betegségek kitérését megakadályozná, igen nagy tévedésen alapul. Ez már abból is kitűnik, hogy minden nátha kisebb-nagyobb foku lázzal jár. Sok esetben a nátha épenséggel nem veszélytelen. Főleg gyermekeknek és gyenge szervezetűeknek a nátha bizonyos körülmények között életveszélyes következményekkel járhat, kiváltéppen súlyos tüdő és légcső hurutot vonhat maga után. Ennélfogva fontos egészségügyi szabály, hogy minden nátha ellen azonnal védekezzünk. Gyógyító szer gyanánt a „Forman” nevű nátha-aether alkalmazandó, amely orvosi tekintélyek által sokfelé, mint valóban eszményi náthaellenes szer lett elismervé. A forman a menthol chloros methylaetherje. Hatásának sajátossága főleg abban rejlik, hogy majdnem rögtön könnyebbülést szerez a fejben és az orrjáratban. Hatása valóban meglepő. Alkalmazási módja igen egyszerű. — A legtöbb esetben elegendő a forman-gyapot alkalmazása, mely olcsó kis dobozokba csomagolva minden gyógyszerárban 40 fillérért kapható.

Midőn üzletemet végkép feloszlatom, felkérem a m. t. vevőközönséget, hogy raktáromon levő összes áruk olcsóságairól személyes meggyőződést szerezni kegyeskedjék, tisztelettel Bartha Kálmán. A raktár egy tömegben is eladó!

— **Dr. Tihanyi Béla** az összes gyógytudományok tudora, Korányi tanár belklinikájának volt orvosa, belgyógyász, orr, gége és fülorvos rendel d. e. 8—10-ig és d. u. fél 3-tól 4 óráig Piac-utca 73. sz. alatt.

— **Olcsó és előnyös feltételek** mellett törleszhető kölcsönöket folyósít a „Kereskedők és Iparosok Hitelszövetkezete” (Csapó-u. 1.)

— **Valódi angol és solingeni acél zsebkések, ollók, borotvák, borotváló készülékek és kellékek beszerzésére legjobban ajánljuk Mentze Henrik áruházát Kossuth-utca 4-ik szám.**

A közelgő husvétünnepre פסח 77 fűszerárak, amely minden saját felügyeletünk alatt lesz kiszolgálva, legolcsóbban beszerezhetők

Grünberger és Glück

fűszer- és gyarmatáru nagykereshedőknél Csapó-utca 16. szám.

— Pénz-, szivar-, cigaretta-tárcák női kézi-táskák, uti bőröndök és utazókiosarak a legolcsóbbak Mentze Henrik áruházában.

— Aromás és zamatos pörkölt kávék kaphatók Félegyháznál. Villanyüzemű kávé pörkölte a kirakatban Piacz és Miklós-utca sarok.

— Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rösenberg Béni Debreczen, Bádogos-utca 1.

— **Tajtékpipák**, acélhangu hermonikák, cipők, csizmák, kézi és ládakofferek és piaci táskák a legolcsóbb árban szerezhetők be a „Munkás bazár“-ban Bádogos-utca 4. szám.

— **Ügyes varróleányok** felvétetnek Fenyő Sándornánál Zugó-u. 6. sz.

— **Jó megjelenésű** egyén, ki helyi ismerettel bír, kiadóhivatalunk részére felvétetik.

— **Használt** butorokat vesz és u. o. olcsón kapható Tibayné Kossuth-utca 41.

— **A fürdőre utazó közönségnek** tisztelettel hozom tudomására, hogy Kápolnás-utca 1. szám alatti műhelyemben kézi és láda bőröndök, bőrtáskák elegáns kivitelben és jutányos árban beszerezhetők. Ugyanolyan javítások olcsón és jól eszközölhetők. Czitrom Ig-náz.

Vérszegénység

ellensúlyozásául tessék SCOTT-féle Emulsiót használni, amely a vért gazdagítja és a test húsát szilárdítja és egészségessé teszi.

A SCOTT-féle Emulsió

egyaránt hatásos fiatalnak és öregnek. A gyors javulás meglep és kielégít.

Próbálják meg

és megfognak erről győződni, mint ahogy ezren és ezren győződtek meg róla az utolsó 32 év lefolyása alatt. Nyáron is a legjobb eredménnyel adagolható.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill. Kapható minden gyógytárban.

SZINHAZ.

Az „Atalanta” szerzőiről.

Debrecen, március 31.

A „Holnap”, így nevezték el magokat tehetséges fiatal írók... A tavaszi hullámok mihozzánk is átsodorják a holnap embereit egy — estére...

Ez az este a mai színházi este lesz.

A mai estén színre kerülő „Atalanta” operette szövegének, zenéjének szerzői magyarok s e mellett a holnap, holnapután következhetőkké is számolnak. Előznek minket, kik még a multak hagyományaival leszámolni nem tudtunk.

A „Holnap” ifju tehetségeit rokonszenves érdeklődéssel kísérjük utjokban s ha a táborukba nem is tartozunk, ellenségeik sem vagyunk törekvéseiknek, legalább is addig, míg a faj- és haza gyalázására nem vetemednek.

Juhász Gyula, az „Atalanta” operette szövegének, dalainak a szerzője vérbeli poeta ember és ha a „Holnap” emberei is, nem mocsaras kutból keresgeti költészetének gyöngyeit.

Meglepő szép

Czipő és Kalap

ujdonságok

Mélységes érzésű lélek ez a Juhász. Nem hiában szegedi földön ringott a bölcsője, zengő magyar nyelvünket is mesterileg kezeli. És bár a *mának*, bár a *holnapnak* szemüvegén nézzük is, mindenképpen kedves, értékes tehetsége az ifju magyar irodalomnak.

Hivatalára tanárember Juhász, de hajlandóságaival mégis inkább a délibábkergető írók táborához tartozik. Tevékeny tagja a ma irodalmának, az ujságírás művészetének is. E sorok írója szívesen találkozik Juhászszal a debreczeni szinpadon. E sorok írója az egyik szegedi ujságban már 10—12 évvel ezelőtt szeretettel közölte a Juhász Gyula első verseit. Juhász Gyula még akkor hamvas arcú, hamvas lelkű szelid fiatal „poéta gyerek” volt; sőt korára, költészetének üde virágaival ma is fiatal tehetség még, azonban a sorok szürkefejtű írója már *lefelé* halad a *domboldalon*...

Már mint *kortársát*, inkább említheti fel Dézsi, a gránátos nagy és dölceg Dézsi Alfrédet, a színész az öreg névtelen cimborá...

— Hej, uram, uram! Dézsi Alfréd uram! Az sem mai, tegnapi történet, mikor a szegedi színtársulat leghosszabb és legfiatalabb legényének, (I. Makó Lajos virágkorából), a szerelmes színész Dézsi Alfrédnek annyi illatos, rózsaszínű levélkét hordoztatott a posta?

Közbe, azóta kopaszodni is kezdettünk már. Csak, mint a kegyed alkotásából élveztem — míg az „idegent” ki nem nézték a próbáról a színész urak és hölgyek! — a dalos kedve nem fogyatkozott meg!... Egész színházi estére kiáradó dallam kísérteti az érzekeinket. Az előjelek, az ellesett muzsika-hangokból következtetve — Önök — megfogják ejteni a debreceni közönség szeretetét is. Kiváltha az a „Lehel” karmester uram, a harmadik társszerző sem bizonyul „Szuszog”-nak. Sőt, ha tényleg beváltja azt az eredeti jó hírnevét, melyet úgy karmesteri, mint színművészi, mint szerzői képességeihez fűztek és fűznek most a darab — *előadása előtt*? Teljes létszen a sikerök.

* Az „Atalanta” premier-je. Ezen új magyar operette előadására már hetek óta készült a Zilahi-társulat énekes személyzete. Ma fényes kiállításban kerül színre a váradi társszerzők ezen eredeti alkotása, mely iránt oly nagy az érdeklődés, hogy sokan Váradról is átrándulnak a mai estére mihozzánk.

Szabadalmazott Amerikai CZIPŐK

15)
20) korona
25)

kizárólag
MANDEL LIPÓT
raktárában.

2514

Neumann Testvérek

czégnél

a Tisza palotában.

Telefon 434.

TÁVIRATOK.

Justh Gyula a helyzetről.

Justh Gyula, a képviselőház elnöke ma egy ujságíró előtt nagyon érdekes kijelentéseket tett:

— A bankkérdés miatt a függetlenségi pártból nem lép ki senki. Nem megyünk ellenzékbe. Mi vagyunk a többség és az is leszünk. A bankkérdést most már sürgősen a megoldás felé kell vinni. Ebben az ügyben győznünk kell és le kell raknunk Magyarország közgazdasági önállóságának alapjait. — Tévednek azok, akik azt hiszik, hogy a bankkérdés miatt a függetlenségi párt szerepét átadja és ellenzékbe megy. Menjenek oda azok, akik a közös bank hívei. Komoly ellenzékot szívesen látunk, bár az igazi nemzeti érdek az, hogy ebben a kérdésben az összes pártok egyetértsenek. Tanuljunk Ausztriától. Ott nincs egy ember, aki a gazdasági különválást hangoztatná, ott mindenki a közös bank híve. — Legyen meg ez a helyzet nálunk úgy, hogy mi az önálló bankért szálljunk egy szálíg sikkra.

Az állambankra vonatkozólag, melyet a reggeli lapok portáltak, Justh Gyula így nyilatkozott:

— Ez Wekerle ötlete. Bizonyos körülmények között meglehetne csinálni. Habár az ilyen bank élére olyan igazgatóság kellene, mely ment lenne minden protekciós befolyástól, nehogy az állam vagyonát elpocsékolják. Leghelyesebb a nemzeti bankot részvénytársasági alapon megcsinálni. Hibás lépés volt a kormánytól, hogy a kartell bank alapján tárgyalat. Kezdetben már az önálló nemzeti bankot kellett volna követelni.

A fuzióról úgy nyilatkozott:

— A fuzió csak úgy jöhet létre, ha a függetlenségi párt gazdasági programja annak keretében teljes mértékben érvényesül. Másképp a függetlenségi párt hallani sem akar a fuzióról. A fuzió különben csak a husvéti ünnepek után válnék aktuálissá, mikor a bankkérdésben folytatott tárgyalások eredménye kitűnik.

Justh Gyula nyilatkozatai nagy feltűnést keltettek.

Mi lesz a választói reformmal.

A képviselőház folyosóján Halász Lajos képviselő ezzel a kérdéssel fordult Andrássy Gyula grófhhoz.

— Mi lesz a választói reformmal?

Andrássy így válaszolt:

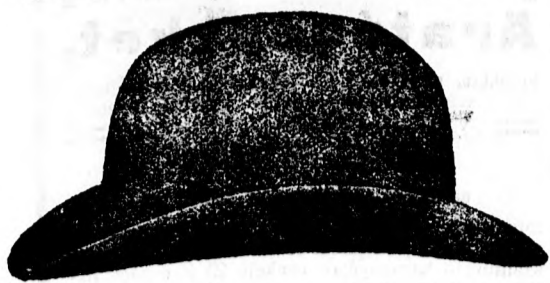
— Hát bizony azt már el kellett volna intézni. Az új helyzet kialakulása után aligha lesz idő erre és kérdés, hogy a hatalmat milyen párt foglalja el?

A néppárt az általános választójogért.

A választói jog reformja körül keletkezett az a hír is, hogy éppen a reform miatt a néppárt 16 tagja a fuzió esetén nem menne bele a fuzióba, illetve kilépne a pártból.

Gicszvein néppárti képviselő kijelentette, hogy habár a kérdésről beszélni még korai, de a néppárti képviselők egyrésze tényleg a választói reform miatt foglalna állást a fuzió ellen. A néppárti képviselők nagyrésze az általános titkos választói jogot kívánják a fuzió ellenében.

1 pár Női Chevro félzipő 4 frt. 50
egész 4 frt. 1 pár férfi Chevró czipő 5
frt. Boxbőr 4 frt. 50.

KALAP-

különlegességek.

Valódi Borsalino és amerikai gyártmány.

Lengyel Samu

uri-divat üzletében.

2752 Kemény és puha kalapok
4 koronától feljebb.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasabb szer a

Mollitergin,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdőségét, hamvasságát, rózsaszínben játszó fehérségét. Megszünteti a kézvörösséget. Az eldurvult, kirepedezett ésszélkifujta arcot vagy kezét, a legrovidebb idő alatt fehérré és puhává tesz! Poudre alá is igen ajánlható!
Hatása gyors és biztos! Mint bőrpoló szer páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“-hoz
Debreczenben, Főpiac 31. sz. alatt,
1938 a városházzal szemben.

**Donoqán és Somossy
Debreczen,**

Kistemplombazár.

Meglepő szép
tavaszi ujdonságok
érkeztek

női divatkelmékben, Voile de laine,
selyem szövetek, ruha vásznakban.
Óriási választék napernyőkben

Lefkovits Jakab

Debreczen, Széchenyi-u. 1. sz.

Modern butor raktár

dus választék kiváló izlésű

ebédlő, hálószoba, salon

berendezésekben

legszebb és legjobb kivitelű

vas- és kárpitozott butorok

nagyválasztékban.

Czégre tessék figyelni!

!! Ruházkodás !!

Egy korona minden női kalap alakítása és díszítése

Kistemplom-bazár

RÓZSÁNÁL.

Női és leányfelöltők, blousok legnagyobb választékban és mérték szerint készülnek

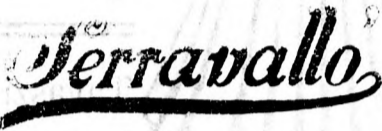
Kistemplom-bazár

RÓZSÁNÁL.

Női angol aljak raktáron 5 koronától feljebb és mérték szerint saját kelméből is készül

Kistemplom-bazár

RÓZSÁNÁL.

Vasas Kina-bora.

A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállításon
államdíjat és aranyérmet nyert.

Erősítőszert gyöngéledők, vérszegények és láb-
zók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő, vér-
javító szer. — Kiválóan jóízű.

Több mint 5000 orvosi elismerő nyilatkozata
Kapható:

J. Serravalló-nál

Triesz-Barcola.

A gyógyszerárakban 1/2 lit. ü. 2 kor. 60 fillér,
1 lit. ü. 4 kor. 80 fill.

Elsőrendű prágai sonkát

és mindennemű más füstölthús-árut szállít 5
kilogrammos csomagokban utánvét mellett

CARL MARKERT

cs. és kir. udvari szállító, Smichow-Prag.

„M-i-i-t? — Papa megengedte! Hisz valódi Jakobi-
féle Antinicotin cigarettahüvelyek fadobozban!!

Figyelem! Csakis a „JAKOBI“ jelzéssel valódi
Minden doboz egy érdekes búvészártyát tartalmaz.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, csukor-
betegségnek és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyuvíz.

Kapható ásványvízkerekedésben vagy a Szinye-Lipócai
Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfsplatz 8.

Legolcsóbb és legjobb hatású **HASHAJTÓ.**

(NEUSTEIN ERZSÉBET-PILULÁI)

felülmulja minden tekintetben a hasonló készítmé-
nyeket. Fentí szer mentes minden káros alkotórésztől,
a legjobb sikerrel használják az altest bántalmainál.
könnyű székletet szerez, vértisztító egy gyógyszer
sem ártalmatlanabb és alkalmasabb a

s z é k r e k e d é s

legyőzésére, mint a legtöbb betegség okozójára.
Cukrozott volta miatt a gyermekek is szívesen ve-
szik. Egy doboz 15 pilula tartalommal 30 fillér, egy
tekercs 8 dobozzal, tehát 120 pilulával 2 korona.

A pénz előreküldése mellett bérmentve
Óvás! Utánzatoktól óvakodjunk,
„Neustein Fülöp hashajtó
piluláit“ tessék kérni! Csak akkor
valódi, ha minden dobozon a törv.
bejegyzett Szent Lipót védjegy és
Philip Neustein gyógyszerész aláírása
fekete vörös nyomásban olvasható.
A keresk. törv. által védett csomag-
jainkon cégünknek rajta kell lennie.

NEUSTEIN FÜLÖP gyógyszerháza Szent Lipóthoz
Wien, Plankengasse 6.

2314 Kapható minden gyógyszerháza.

Molnár Ferencz

Zádor Lajos utóda női divattermében

a legszebb tavaszi ujdonságok.

Gyapju costum és ruha szövetek „Cachemir sois, Schan-
tung“ Bengalin, szines és nyers selymek, Napernyők.

Női és gyermek felöltők

dus választékban megérkeztek.

2742

Női ruhák legújabb divat szerint Készülnek.

Szalmakalap lakk
minden színben kapható
Neumann Gyula
festékkirálynál
Hatvan-utca 8.

Fisztelettel értesitem a pászkafo-
gyasztó közönséget, hogy

pászkasütőházam

József kir. herceg-u. 62. sz. alatt
van és tisztán kezelt mindenféle minőség-
ben és lehetőleg jutányos árban kap-
ható.

Becsés pártfogást kér

Feldman B.

Valódi brünni szövetek

az 1909. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona.
3.10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona.
teljes férfiruhához	1 szelvény 12 korona.
(kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 15 korona.
legendő csak	1 szelvény 17 korona.
	1 szelvény 18 korona.
	1 szelvény 20 korona.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20 K.-ért, szintgy fel-
ülősövet, turistalódent, selyemkamgarnt stb. gyári áron
küld a mintáig megbízható és szolid cég mindenütt ismert
posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, amelyeket a magánvevő élvez, ha szö-
vetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a
gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek.
Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahű,
figyelmessé kiszolgálás, még a legkisebb rendelés-
nél is, teljesen friss árban.

358—1909. v. k. szám.

Arverési hirdetmény.

A debreceni kir. bíróságnak V. 727/6
1909. számu végzése folytán közhírré tételük,
miszerint Európa irodalmi és nyomda r. t. ré-
szére 60 korona tőke, ennek 1907. évi decz.
hó 3. napjától számítandó 5% kamatai és az
eddig összesen 47 kor. 70 fillér perköltség ere-
jéig 1908. évi február hó 25-én bíróság felül-
foglalt és 1516 koronára becsült szódavizgyári
berendezés és más egyéb ingóságok 1909. évi
április hó 16-án délután 3 órakor kezdetét
veendő és Simonff-utca 22. sz. alatt megtar-
tandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet igé-
rőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség
esetén becsáron alul is elfognak adni.

Debreczen, 1909. évi márczius hó 11.

Oláh Géza bírói kiküldött.

Telefon 5.

Telefon 5.

Aratógépeket,

kékekötő, marokrakó és fűkazállókat a legtelje-
sebb felelősség és kedvező fizetési feltételek
mellett szállít olcsóbban, mint bárhol

BAGI ISTVÁN

gazdasági gépműhelye és gépraktára

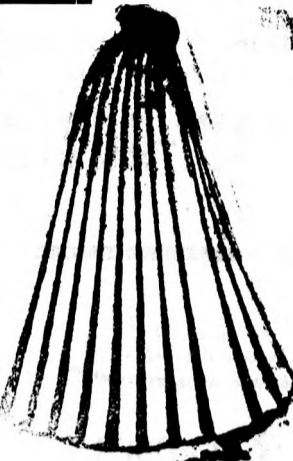
mint szakértő iparos, díjmentesen felszereli és
munkába állítja. Ajánlja továbbá saját talmányu
szántóvető tengeri-gépeit csekély 25 koronáért da-
rabonként és általában a legolcsóbb bevásárlási
forrás gazdasági gépekben.

Tisztelettel: **Bagi István.**

2266

Kaba.

Tessék ajánlatot kérni.

Uj női-divat áruház

a m. k. Főposta mellett.

2721

ü. v. RÓZSA LAJOS

Tavaszi újdonságok remek választékban.
Leány-kabátka. Costüm. Pongyola. Raglán.
Paletó. Kimónák. Olcsó árak. Szolid kiszolgálás.

Divatos angol alj 5 kor.

Kiadó nyaraló.

Sesta-kerti villa, parkkal ellátva, nagyon közel a
helyi vasuti megállóhoz

Kiadó.

Értekezni lehet Dr. Márton Kálmán ügyvéd
urnál.

Elegáns facon!

Heti gyártás 15,000 pár.

Cipőárúinkat

Honi ipar.

Férfi cugos cipő, erős bőrből	kor. 6.60
Férfi fűzős cipő, kitűnő Box-bőrből	" 9.—
Férfi fűzős cipő, valódi Box-Calf-ból, kedvelt sétánycipő	" 12.—
Férfi fűzős cipő, legfinomabb Chevræux- ból, igen könnyű, Goodyear varrott	" 12.50
Férfi cugos tisztí cipő, legfinomabb Chevræuxból, sima	" 13.—
Férfi gombos cipő, 1-a Chevræuxból, nagyon elegáns, Goodyear varrott	" 14.—
Férfi hegymászó cipő, legjobb Box-Calf- ból, American Style	" 16.—

Legnagyobb választék fél-, házi és gyermek-
cipőkben. ● Kizárólag magyar gyártmány.

„TURUL“ cipőgyár részv.-társ. debreceni főraktára Piac-utca 48.

Kitűnő hírnevünket

szolid alapelveinknek

köszönhetjük.

Legnagyobb választék!

1200 munkás és hivatalnok.

a cipő talpába bélyegzett gyári védjegy és a szabott
alacsony és versenyképes árak mellett adjuk el.

Kivonat árjegyzékünk egyes cikkeiből.

Honi ipar.

Különlegesség

„Goodyear Welt“

árúkbán.

A jelenkor.

elismert legjobb

minősége.

Női fűzős cipő, erős bőrből	kor. 6.—
Női gombos cipő, box bőrből	" 8.50
Női fűzős cipő, fekete Box-bőrből, igen szolid kidolgozásu	" 8.—
Női fűzős cipő, 1-a Box-Calf-ból, nagyon elegáns, Goodyear varrott	" 11.50
Női gombos cipő, legfin. Chevræuxból, Goodyear varrott, elegáns facon	" 12.50
Női fűzős cipő Chevræu bőrből igen szolid kidolgozásu	" 8.50
Női cipő fűzős a legfinomabb Chevræu bőrből Goodyear varrott	" 12.50

Legnagyobb választék fél-, házi és gyermek-
cipőkben. ● Kizárólag magyar gyártmány.